Prima instanță: Judecătoria Chişinău (sediul Central), judecător Ceban Alexandru

Dosarul nr. 2a-4462/24
(2-24037546-02-2a-29112024)

D E C I Z I E

25 noiembrie 2025 mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ
al Curții de Apel Centru

Instanța compusă din:
Președintele completului Ruxanda Pulbere
Judecători Roman Pascari și Constantin Roșca
Grefier Daniela Cucerenco

Examinând în ședința de judecată publică cererea de apel declarată de avocatul Chiriac Nicolae în interesul lui Scripnic Dmitrii,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Scripnic Dmitrii împotriva lui Bargan Serghei cu privire la repararea prejudiciului moral cauzat prin contravenție și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Central) din 2 august 2024, prin care s-a respins cererea de chemare în judecată înaintată de Scripnic Dmitrii împotriva lui Bargan Serghei cu privire la repararea prejudiciului moral cauzat prin contravenție și compensarea cheltuielilor de judecată,-

a c o n s t a t a t:

Circumstanțele cauzei:

1. Scripnic Dmitrii a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Bargan Serghei, solicitând repararea prejudiciului moral cauzat prin contravenție și compensarea cheltuielilor de judecată.
2. În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamantul Scripnic Dmitrii a indicat că la 21 noiembrie 2022, în jurul orei 08:05, a fost supus unei agresiuni verbale și fizice de către pârâtul Bargan Serghei, pe str. ***** din mun. Chișinău, prin aplicarea mai multor lovituri, fapt ce i-a cauzat suferințe fizice și morale, inclusiv un impact emoțional deosebit asupra copilului său minor.
3. Reclamantul a invocat că vinovăția pârâtului a fost stabilită prin procesul-verbal cu privire la contravenție seria MAI05739765 din 7 decembrie 2022, prin care Bargan Serghei a fost sancționat pentru săvârșirea contravențiilor prevăzute de art. 78 alin. (1) și art. 354 alin. (1) Cod contravențional, act menținut prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 27 iulie 2023 și prin decizia Curții de Apel Chișinău din 24 octombrie 2023 .
4. În acest context, reclamantul a susținut că, fiind confirmată prin acte jurisdicționale vinovăția pârâtului, acesta beneficiază de dreptul la repararea prejudiciului moral cauzat prin fapta ilicită.

5. Referitor la etapa prealabilă, reclamantul a menționat că, deși legea nu instituie obligația formulării unei cereri prealabile în materia reparării prejudiciului cauzat prin contravenție, a întreprins demersuri în vederea soluționării amiabile a litigiului, expediind, la 6 martie 2024, prin intermediul Poșta Moldovei, o somație prin care a solicitat achitarea benevolă a sumei de 50 000 lei cu titlu de prejudiciu moral. Somația a fost expediată la ambele adrese cunoscute ale pârâtului, însă a fost restituită cu mențiunea „nereclamat", împrejurare interpretată de reclamant ca refuz de executare benevolă a pretențiilor, fiind confirmată totodată corectitudinea adresei prin datele furnizate de Agenția Servicii Publice.
6. Pe fondul cauzei, reclamantul a susținut că acțiunile pârâtului au atentat la integritatea sa fizică și psihologică, fiind însoțite de violență fizică și utilizarea unui limbaj injurios în public, în prezența copilului minor, circumstanțe ce amplifică gravitatea prejudiciului moral suferit.
7. În susținerea prejudiciului fizic, reclamantul a invocat raportul de expertiză medico-legală nr. 202202P3043 din 21 noiembrie 2022, care confirmă existența leziunilor corporale sub forma edemelor și echimozelor cauzate de acțiunea unui obiect contondent dur, calificate ca vătămare neînsemnată .
8. Sub aspectul prejudiciului moral, reclamantul a arătat că a fost supus umilirii și jignirii în public, fiind adresate cuvinte necenzurate, iar comportamentul agresiv al pârâtului s-a manifestat inclusiv prin lovirea automobilului său, toate acestea producând o stare de stres și afectare emoțională semnificativă.
9. Un accent deosebit a fost pus pe impactul asupra copilului minor al reclamantului, care a asistat la întreaga scenă de agresiune, a manifestat reacții de panică și plâns, suferind, potrivit susținerilor reclamantului, o traumă psihologică cu efecte de durată asupra dezvoltării sale emoționale.
10. Reclamantul a evidențiat că intervenția organelor de poliție și depunerea plângerii constituie un indicator al gravității situației, iar comportamentul pârâtului, inclusiv traversarea neregulamentară a străzii și manifestările agresive, denotă o conduită antisocială și periculoasă.
11. În consecință, reclamantul a apreciat că suma de 50 000 lei reprezintă o compensație echitabilă pentru prejudiciul moral suferit, inclusiv în vederea restabilirii echilibrului psihologic și sprijinirii copilului minor în depășirea traumei generate de incident.â
12. În drept, reclamantul și-a întemeiat pretențiile pe prevederile Codului contravențional și ale Codului civil, invocând dispozițiile referitoare la răspunderea civilă delictuală și repararea prejudiciului moral
13. De asemenea, reclamantul a solicitat compensarea cheltuielilor de judecată, invocând că a suportat cheltuieli de asistență juridică în sumă de 12 000 lei, confirmate prin ordin de plată, precum și alte cheltuieli aferente procesului, inclusiv corespondență, taxe și servicii administrative, în sumă totală de 12 481,40 lei.
14. În susținerea acestor pretenții, reclamantul a făcut trimitere la practica Curții Europene a Drepturilor Omului privind necesitatea dovedirii caracterului real, necesar și rezonabil al cheltuielilor de judecată, prezentând documente justificative corespunzătoare.
15. În final, reclamantul a solicitat încasarea din contul pârâtului a sumei de 50 000 lei cu titlu de prejudiciu moral, precum și a tuturor cheltuielilor de judecată suportate în cadrul procesului.
16. Prin referința depusă, avocatul Malai Vitalie, în interesele pârâtului Bargan Serghei, a solicitat respingerea acțiunii ca neîntemeiată, invocând că situația de conflict a fost generată de însăși conduita reclamantului, care nu a manifestat prudența necesară în conducerea

mijlocului de transport în zona rezidențială, în apropierea unei instituții școlare, în condiții climaterice nefavorabile.

17. Pârâtul a susținut că, potrivit înregistrării video de la camera de bord a reclamantului, acesta ar fi efectuat o manevră spontană, accelerând și atingând cu partea frontală a automobilului pe fiica minoră a pârâtului, fapt ce a determinat declanșarea conflictului.
18. În continuare, pârâtul a invocat că circumstanțele stabilite prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 27 iulie 2023, menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 24 octombrie 2023, demonstrează că inițiatorul conflictului a fost reclamantul, care nu a adaptat viteza și conduita de conducere la condițiile de trafic, fiind astfel provocatorul incidentului.
19. Pârâtul a subliniat caracterul lucrului judecat al acestor constatări, arătând că instanța contravențională a reținut că conflictul dintre părți a apărut ca urmare a acțiunii inițiale a reclamantului, iar alegațiile privind existența unor acte huliganice comise fără motiv de către pârât nu au fost confirmate.
20. Referitor la comportamentul său, pârâtul a susținut că reacția sa nu a fost una arbitrară, ci determinată de necesitatea protejării copilului său minor, care ar fi fost pus în pericol de acțiunile reclamantului, acesta acționând într-o stare de șoc și sub imperiul emoțiilor generate de situația creată.
21. În același sens, pârâtul a invocat că s-a aflat în legitima apărare, în contextul în care reclamantul ar fi manifestat un comportament agresiv, inclusiv prin ieșirea din automobil și continuarea conflictului, fără a manifesta remușcare sau intenția de a aplana situația.
22. Totodată, pârâtul a arătat că și copilul său minor a fost expus unui stres psihologic, fiind pus în pericol de acțiunile reclamantului, astfel încât nu poate fi reținută exclusiv în sarcina sa producerea unor suferințe morale.
23. Pârâtul a contestat afirmațiile reclamantului privind caracterul neprovocat al agresiunii, susținând că acestea sunt contrazise atât de probele administrate, cât și de propriile declarații ale reclamantului din cadrul procedurii contravenționale.
24. În drept, pârâtul a invocat dispozițiile art. 123 alin. (2) Cod de procedură civilă și art. 14 și 2026 Cod civil, susținând că, în condițiile în care reclamantul a fost inițiatorul conflictului, acesta nu poate pretinde repararea prejudiciului moral.
25. De asemenea, pârâtul a solicitat compensarea cheltuielilor de asistență juridică suportate, în sumă de 12 000 lei, confirmate prin acte justificative, arătând că acestea sunt reale și necesare pentru apărarea drepturilor sale în proces .

Poziția instanței de fond:

26. Prin hotărârea Judecătoriei Chişinău (sediul Central) din 2 august 2024 s-a respins cererea de chemare în judecată înaintată de Scripnic Dmitrii împotriva lui Bargan Serghei cu privire la repararea prejudiciului moral cauzat prin contravenție și compensarea cheltuielilor de judecată.
27. Pentru a hotărî astfel, instanța de fond a reținut că, deși pârâtul a fost sancționat contravențional pentru faptele comise, din materialul probator rezultă că comportamentul ambelor părți a contribuit la escaladarea conflictului, fiind exclus caracterul complet neprovocat al acțiunilor pârâtului.
28. Totodată, a reținut că reclamantul nu a prezentat probe suplimentare care să ateste întinderea prejudiciului moral pretins, altele decât cele administrate în cadrul cauzei contravenționale,

motiv pentru care examinarea pretențiilor s-a realizat în baza circumstanțelor stabilite irevocabil prin hotărârile judecătorești anterioare .

29. În aplicarea prevederilor art. 2036 și art. 2037 Cod civil, instanța a reținut că, deși orice atingere adusă integrității corporale implică, în mod inerent, o componentă de prejudiciu moral, cuantumul despăgubirii urmează a fi determinat în funcție de circumstanțele concrete ale cauzei, inclusiv de caracterul și gravitatea faptei, gradul de vinovăție și contribuția părților la producerea prejudiciului.
30. În acest sens, instanța a apreciat că, în speță, circumstanțele în care a avut loc incidentul, inclusiv contribuția reclamantului la generarea conflictului, lipsa unor consecințe grave asupra vieții sociale și familiale a acestuia, precum și absența unor elemente care să indice o afectare semnificativă a statutului său social, nu justifică acordarea unei despăgubiri bănești.
31. Mai mult, instanța a concluzionat că simpla constatare a contravenției și sancționarea pârâtului constituie, în sine, o satisfacție echitabilă pentru reclamant, în sensul art. 2036 alin. (4) Cod civil, iar acordarea unei despăgubiri suplimentare ar conduce la o îmbogățire nejustificată a acestuia.

Solicitarea apelantului:

32. Nefiind de acord cu hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Central) din 2 august 2024, avocatul Chiriac Nicolae în interesul lui Scripnic Dmitrii a contestat-o cu apel, solicitând casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a cererii de chemare în judecată înaintată de Scripnic Dmitrii împotriva lui Bargan Serghei cu privire la repararea prejudiciului moral cauzat prin contravenție și compensarea cheltuielilor de judecată.

Argumentele părților:

33. În susținerea apelului avocatul Chiriac Nicolae în interesul lui Scripnic Dmitrii a invocat că instanța nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru justa soluționare a cauzei, aplicând eronat normele de drept material.
34. În acest sens, a evidențiat că prin prisma normelor Codului contravențional, Scripnic Dmitrii, în calitate de victimă a contravenției, are dreptul să-i fie reparat prejudiciul moral și să-i fie compensate cheltuielile de judecată.
35. Totodată, a apreciat ca părtinitoare și contrară probelor prezentate concluzia primei instanțe cu privire la inițiatorul conflictului, or, instanța nu avea cum să revadă decizia Curții de Apel Chișinău din 24 octombrie 2023, prin care a fost recunoscut vinovat anume intimatul.
36. De asemenea, menționând circumstanțele comiterii contravenției, a criticat concluzia instanței că sancționarea pârâtului constituie, în sine, o satisfacție echitabilă pentru reclamant, referindu-se în acest sens și la practica judiciară în cauze similare.
37. În ședința instanței de apel, reprezentantul apelantului Scripnic Dmitrii, avocatul Chiriac Nicolae a susținut apelul înaintat și a solicitat admiterea acestuia în sensul formulat, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.
38. În ședința instanței de apel, reprezentantul intimatului Bargan Serghei, avocatul Malai Vitalie, menținând argumentele expuse în referința asupra acțiunii, a solicitat respingerea apelului, ca neîntemeiat.

Aprecierea instanței de apel:

39. Analizând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanții la proces și a materialelor din dosar, Colegiul consideră apelul declarat drept

întemeiat și care urmează a fi admis, hotărârea primei instanțe casată cu adoptarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii, din următoarele motive.

40. În conformitate cu art. 373 Cod de procedură civilă *”instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunţă în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă. Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situaţie mai dificilă decît aceea din hotărîrea atacată cu apel, cu excepţia cazurilor cînd consimte şi cînd hotărîrea este atacată şi de alţi participanţi la proces”.*
41. Potrivit art. 385 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă ”*instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul şi să caseze integral sau parţial hotărîrea primei instanţe, emiţînd o nouă hotărîre”.*
42. În temeiul art. 386 alin.(1) lit.c) și d) Cod de procedură civilă *”hotărîrea primei instanţe se casează sau se modifică de instanţa de apel dacă concluziile primei instanţe, expuse în hotărîre, sînt în contradicţie cu circumstanţele cauzei; normele de drept material sau normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat.”*
43. Conform art. 387 lit. c) Cod de procedură civilă ”*se consideră că normele de drept material sînt încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanţa judecătorească a interpretat eronat legea”.*
44. Potrivit prevederilor art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă *” fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale, dacă legea nu dispune altfel”.*
45. În conformitate cu art. 130 Cod de procedură civilă ”*instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblu şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanţa judecătorească o forţă probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanţă privitor la pertinenţa, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă şi suficienţa pentru soluţionarea cauzei*”.
46. Colegiul civil reţine că instanţa de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinându-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însuşirea motivelor instanţei inferioare. (Hirro Balani c. Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).
47. Totodată, Colegiul judiciar consideră necesar să menționeze că nu va formula un răspuns detaliat pentru fiecare argument al apelantului, ci va analiza doar motivele decisive pentru soluționarea prezentei cauze (a se vedea Gard Ruiz vs Spania (Marea Cameră), 21 ianuarie 1999, parag.26, Moreira Fereira vs Portugalia (nr.2) (Marea Cameră), 11 iulie 2017, parag.84,98).
48. Astfel, probatoriul administrat în speță atestă că prin decizia agentului constatator seria nr. MA105739765 din 7 decembrie 2022 Bargan Serghei a fost recunoscut vinovată de

comiterea contravențiilor prevăzute de art. 78, alin. (1), art. 354, alin. (1) Cod contravențional, fiindu-i aplicată sancțiunea sub formă de amendă în mărime de 21 unități convenționale.

49. Potrivit constatărilor din procesul-verbal cu privire la contravenție seria MA105739765 din 7 decembrie 2022, Bargan Serghei a manifestat un comportament neadecvat, urmare cauzându-i lui Scripnic Dmitrii vătămare neînsemnată a integrității corporale.
50. Totodată, din conținutul procesului-verbal cu privire la contravenție urmează că Bargan Serghei a recunoscut lovituri ușoare, însă a invocat scopul evitării unui atac eminent.
51. Nefiind de acord cu procesul verbal menționat Scripnic Dmitrii, în calitate de parte vătămată, l-a contestat în instanță, însă prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 24 octombrie 2023, contestația a fost respinsă, fiind menținut procesul verbal și decizia agentului constatator.
52. Potrivit constatărilor din hotărârea menționată, Scripnic Dmitrii, în calitate de parte vătămată, contestând procesul verbal și decizia agentului constatator, a insistat asupra examinării acțiunilor lui Bargan Serghei prin prisma comiterii de către acesta a infracțiunii prevăzute de art. 287 Cod penal.
53. Totodată, potrivit constatărilor din hotărâre, Bargan Serghei a executat sancțiunea contravențională aplicată, achitând amenda stabilită.
54. Pornind de la susținerea că prin acțiunile ilicite ale lui Bargan Serghei i-a fost cauzat un prejudiciu moral, Scripnic Dmitrii s-a adresat instanței cu prezenta cerere de chemare în judecată.
55. Examinând cauza, instanța de fond a respins acțiunea ca neîntemeiată.
56. Verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate prin prisma motivelor invocate în apel și a probatoriului administrat în cauză, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru constată că instanța de fond a determinat corect raportul juridic dedus judecății. Cu toate acestea, concluziile la care a ajuns cu privire la existența prejudiciului moral nu corespund circumstanțelor cauzei și rezultă dintr-o interpretare eronată a normelor de drept material aplicabile, ceea ce afectează temeinicia hotărârii atacate.
57. În susținerea acestei opinii Colegiul reține că conform art. 19 Cod civil *" în condițiile legii, persoana lezată într-un drept al ei sau într-un interes recunoscut de lege poate cere repararea integrală a prejudiciului patrimonial şi nepatrimonial cauzat astfel. Se consideră prejudiciu patrimonial cheltuielile pe care persoana lezată le-a suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului sau interesului recunoscut de lege încălcat, distrugerea sau deteriorarea bunurilor sale (daună reală), precum şi profitul ratat ca urmare a încălcării dreptului sau interesului recunoscut de lege (profit ratat). Se consideră prejudiciu nepatrimonial (prejudiciu moral) suferinţele fizice şi psihice, precum şi diminuarea calităţii vieţii. În cazul vătămării sănătăţii, prejudiciul nepatrimonial cuprinde, de asemenea, pierderea sau diminuarea unei capacităţi a corpului uman (prejudiciu biologic). Pierderea şansei se repară doar dacă ea constă în dispariţia actuală şi certă a unei eventualităţi favorabile. Mărimea acestui prejudiciu corespunde şansei pierdute şi nu poate fi egală cu avantajul care ar fi rezultat din şansă dacă ea se materializa. Repararea prejudiciului presupune repunerea persoanei lezate în situaţia în care s-ar fi aflat dacă prejudiciul nu se producea. În locul reparării prejudiciului patrimonial conform alin.(2) şi (5), persoana lezată poate cere de la cel care răspunde de prejudiciu recuperarea întregului profit pe care acesta l-a obţinut în legătură cu cauzarea prejudiciului. Această regulă se aplică doar dacă*

legea ori contractul prevede o asemenea formă de determinare a prejudiciului patrimonial sau dacă aplicarea unei asemenea forme de determinare a prejudiciului patrimonial este rezonabilă în împrejurările cazului."

58. Conform art. 20 alin. (1) Cod civil *"dacă prin lege nu se prevede altfel, persoana răspunde numai pentru prejudiciul cauzat prin fapta sa săvîrşită cu vinovăţie sub forma intenţiei sau imprudenţei".*
59. În acord cu art. 1998 alin. (1) și (2) Cod civil *"cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, şi prejudiciul moral cauzat prin acţiune sau omisiune. Prejudiciul cauzat prin fapte licite sau fără vinovăție se repară numai în cazurile expres prevăzute de lege".*
60. Potrivit art. 2036 alin. (1) și (2) Cod civil *"în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum şi în alte cazuri prevăzute de lege, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin plata de despăgubiri. Prejudiciul moral se repară indiferent de existența şi întinderea prejudiciului patrimonial".*
61. Conform art. 2037 alin. (1) și (2) Cod civil *"mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul şi gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăție a autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, şi de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate. Caracterul şi gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanţa de judecată, luînd în considerare circumstanţele în care a fost cauzat prejudiciul, restrîngerea posibilităţilor de viaţă familială şi socială, precum şi statutul social al persoanei vătămate".*
62. Potrivit art. 45 alin. (1) și (2) Codul contravențional *"persoana al cărei drept sau interes legitim a fost lezat prin contravenţie îl poate apăra prin acţiune civilă depusă conform legislației procedurale civile. Această persoană are în special dreptul la repararea prejudiciului patrimonial şi a celui nepatrimonial cauzate prin contravenţie".*
63. În sensul art. 387 alin.(1) Cod contravențional, prin victimă se înţelege *"persoana fizică sau persoana juridică căreia, prin contravenţie, i-au fost cauzate prejudicii morale, fizice sau materiale".*
64. Colegiul civil reține că prin prejudiciu moral se înțelege ansamblul suferințelor psihice și/sau fizice cauzate prin acțiuni ori inacțiuni care aduc atingere valorilor nepatrimoniale ale persoanei, manifestate prin consecințe negative asupra integrității fizice, demnității, reputației și echilibrului psihologic al acesteia.
65. Acțiunile violente soldate cu vătămarea neînsemnată a integrității corporale, precum și manifestările de huliganism nu prea grav, prin însăși natura lor, constituie atingeri directe aduse valorilor nepatrimoniale fundamentale ale persoanei – integritatea fizică, demnitatea, securitatea și liniștea personală –, prejudiciul moral decurgând nemijlocit din comiterea acestor fapte ilicite.
66. În materia prejudiciului moral, dovada suferinței nu presupune, în mod necesar, administrarea unor probe medicale ori a unei expertize psihologice, aceasta putând fi dedusă din gravitatea faptei, natura valorilor lezate, circumstanțele concrete ale cauzei și impactul obiectiv al acesteia asupra persoanei vătămate.
67. Aprecierea existenței și cuantificarea prejudiciului moral aparțin instanței de judecată, care le realizează în temeiul principiilor echității și proporționalității, astfel încât despăgubirea

acordată să asigure o satisfacție echitabilă, fără a constitui o sancțiune excesivă pentru autorul faptei și fără a genera un beneficiu nejustificat pentru persoana vătămată.

68. În consecință, constatarea oficială a vinovăției pentru săvârșirea acțiunilor violente soldate cu vătămarea neînsemnată a integrității corporale, precum și a manifestărilor de huliganism nu prea grav constituie un temei suficient pentru a reține existența faptei ilicite și legătura de cauzalitate cu atingerea adusă valorilor nepatrimoniale ale persoanei, generând dreptul victimei la repararea prejudiciului moral.
69. Raportat la circumstanțele speței, Colegiul constată că, prin fapta contravențională de aplicare a violenței fizice soldată cu vătămări corporale neînsemnate și huliganism nu prea grav comisă de pârâtul Bargan Serghei, reclamantului Scripnic Dmitrii i-a fost adusă o atingere reală valorilor sale nepatrimoniale – integritatea fizică, demnitatea, securitatea și liniștea personală.
70. Prin această conduită, reclamantul a fost supus unor suferințe fizice și unei stări de disconfort emoțional, generate de agresiunea fizică și manifestările de natură a-i afecta sentimentul de siguranță și respectul de sine, prejudiciu care, prin natura sa, nu necesită o probare distinctă, rezultând din însăși caracterul faptei ilicite.
71. Totodată, Colegiul reține că producerea prejudiciului moral este confirmată nu doar prin susținerile reclamantului, ci și prin constatările actelor contravenționale și ale hotărârilor judecătorești irevocabile, care atestă existența faptei ilicite și vinovăția pârâtului.
72. În aceste condiții, concluzia instanței de fond privind lipsa probării prejudiciului moral este neîntemeiată, fiind rezultatul aplicării unui standard probator excesiv și neprevăzut de lege.
73. Or, în materia prejudiciului moral, instanța urmează să aprecieze existența și întinderea acestuia prin prisma circumstanțelor concrete ale cauzei, a naturii și gravității faptei, precum și a impactului obiectiv produs asupra persoanei vătămate, iar nu prin raportare exclusivă la existența unor probe medicale sau psihologice.
74. Totodată, Colegiul reține că împrejurarea reținută de instanța de fond privind existența unei contribuții a reclamantului la declanșarea conflictului nu este de natură să înlăture răspunderea delictuală a pârâtului, ci poate fi eventual avută în vedere exclusiv la individualizarea cuantumului despăgubirii.
75. În acest sens, chiar dacă din hotărârile judecătorești pronunțate în cauza contravențională rezultă că acțiunea inițială a reclamantului a contribuit la generarea conflictului, aceasta nu justifică recurgerea pârâtului la acte de violență fizică și verbală, care depășesc limitele unei reacții admisibile într-o societate democratică.
76. Subsecvent, Colegiul civil reține că procesul-verbal cu privire la contravenție și decizia agentului constatator nu au fost contestate de către contravenientul Bargan Serghei, care a executat sancțiunea aplicată, achitând amenda, ci de către partea vătămată Scripnic Dmitrii, care a insistat asupra recalificării faptelor în infracțiune.
77. Respectiv, constatările instanțelor de judecată pronunțate în procedura contravențională își produc efectele în limitele obiectului acelei examinări, respectiv sub aspectul calificării juridice a faptei ca și contravenție, și nu exclud existența unei fapte ilicite generatoare de prejudiciu moral în cadrul prezentului litigiu civil.
78. De asemenea, Colegiul civil nu poate reține concluzia instanței de fond potrivit căreia simpla constatare a contravenției și aplicarea sancțiunii contravenționale ar constitui o satisfacție echitabilă suficientă în sensul art. 2036 alin. (4) Cod civil.
79. Or, sancțiunea contravențională aplicată pârâtului are un caracter punitiv și preventiv în raport cu ordinea publică, nefiind destinată reparării prejudiciului moral suferit de victimă,

astfel încât aceasta nu poate substitui dreptul persoanei vătămate la obținerea unei compensații bănești.

80. Colegiul civil reține că dispozițiile art. 2036 alin. (4) Cod civil permit acordarea unei satisfacții echitabile sub forma simplei constatări a încălcării doar în situațiile în care natura dreptului lezat și circumstanțele cauzei justifică această soluție, iar persoana vătămată obține prin hotărâre o valoare nepatrimonială superioară prejudiciului suferit.
81. În prezenta cauză, având în vedere caracterul violent al faptelor, atingerea directă adusă integrității fizice și demnității reclamantului, precum și impactul acestora asupra stării sale emoționale, Colegiul constată că simpla constatare a contravenției nu este suficientă pentru repararea prejudiciului moral, fiind necesară acordarea unei despăgubiri bănești.
82. În aceste condiții, refuzul instanței de fond de a acorda despăgubiri pentru prejudiciul moral se întemeiază pe o interpretare eronată a dispozițiilor art. 2036 Cod civil și pe o apreciere necorespunzătoare a efectelor juridice ale faptelor constatate.
83. În ceea ce privește cuantumul despăgubirii, Colegiul, ținând cont de principiile compensării echitabile și rezonabile a prejudiciului moral, de natura valorilor lezate, de gravitatea atingerii aduse și de circumstanțele concrete ale cauzei, apreciază că suma de 2 000 lei reprezintă o compensație aptă să asigure o satisfacție echitabilă reclamantului Scripnic Dmitrii.
84. Pentru considerentele expuse, constatând temeinicia motivelor invocate prin cererea de apel formulată de avocatul Chiriac Nicolae în interesul lui Scripnic Dmitrii, instanța de apel reține că apelul este întemeiat, hotărârea primei instanțe urmează a fi casată, iar cauza soluționată prin pronunțarea unei hotărâri noi de admitere parțială a acțiunii.
85. În partea ce ţine de compensarea cheltuielilor de judecată, Colegiul civil menționează că în conformitate cu prevederile art. 94 alin. (1) Cod de procedură civilă „*instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească părţii care a avut câștig de cauză toate cheltuielile de judecată*. *Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pîrîtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului”.*
86. Potrivit art. 90 lit. i) Cod de procedură civilă *” din cheltuielile de judecare a cauzei fac parte cheltuielile de asistenţă juridică”.*
87. Art. 96 alin. (1) Cod de procedură civilă stabilește că *”instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile”,* iar alin. (1^1) a aceluiași articol prevede că *”cheltuielile menţionate la alin.(1) se compensează părţii care a avut cîştig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat”.*
88. Din interpretarea coroborată a dispozițiilor legale enunțate rezultă că partea care a pierdut procesul urmează să suporte consecințele procesuale ale acestei pierderi, inclusiv sub aspectul compensării cheltuielilor de judecată suportate de partea care a obținut câștig de cauză, în măsura în care acestea sunt reale, necesare și rezonabile.
89. Sunt realmente angajate sumele pe care reclamantul le-a plătit sau trebuie să le plătească avocatului. Pentru dovada cheltuielilor suportate se evidenţiază necesitatea prezentării de către partea care pretinde compensarea cheltuielilor a următoarelor documente: dovada achitării onorariilor avocaţilor (copii de pe dispoziţiile de plată prin virament sau bonurile de plată); copia de pe facturile de strictă evidenţă emisă pentru clienţi şi în alte cazuri stabilite de legislaţie. Necesitatea cheltuielilor indică timpul rezonabil necesar pentru a reprezenta

reclamantul, probat prin listă detaliată a actelor/acţiunilor efectuate de avocat şi orarul timpului aferent acestora (cu tariful și orarul). Caracterul rezonabil al cheltuielilor semnifică faptul că, în raport cu natura activităţii efectiv prestate, complexitatea, riscul implicat de existenţa litigiului sau şi reputaţia celui care acorda asemenea servicii, ele să nu fie exagerate.

90. Aici necesită a fi evidenţiat că pentru determinarea caracterului rezonabil al cheltuielilor compensației acordate și pentru o apreciere corectă se va ține cont de: a) complexitatea cauzei; noutatea şi dificultatea întrebărilor juridice ridicate de speță; b) aportul avocatului la soluționarea cauzei; c) timpul şi munca depusă de avocat; d) aptitudinile speciale necesare pentru a acorda asistența (cunoştințe tehnice speciale, cunoaşterea profundă a unor reglementări de profil, cunoaşterea limbilor străine, a altor procedee de comunicare cu clienți specifici etc.); e) faptul în ce măsură munca avocatului în cauza respectivă îi limitează capacitatea de a lucra în alte dosare; f) rezultatul obținut; g) restricțiile de timp impuse de client şi de circumstanțele cauzei; h) natura şi durata relației dintre avocat şi client; i) experiența, reputația și abilitatea avocatului; j) justificarea şi ponderea mijloacelor de apărare utilizate în cauză; k) suma despăgubirilor pretinse în cauză; l) alți factori, la discreția instanței.
91. În prezenta cauză, având în vedere că acțiunea reclamantului Scripnic Dmitrii urmează a fi admisă, iar pârâtul Bargan Serghei pierde procesul, Colegiul constată necesitatea obligării ultimului la compensarea cheltuielilor de judecată.
92. Din materialele cauzei rezultă că reclamantul a fost reprezentat în proces de avocat, iar cheltuielile de asistență juridică sunt confirmate prin bonul de plată nr. 085103 din 19 februarie 2024, prin urmare reale, iar corespund criteriilor de necesitate și rezonabilitate în cuantum numai de 3 000 lei.
93. În aceste condiții, Colegiul apreciază că se impune încasarea de la pârâtul Bargan Serghei, în beneficiul reclamantului Scripnic Dmitrii, a cheltuielilor de asistență juridică în cuantum de 2 000 lei, iar în rest cererea privind compensarea cheltuielilor de judecată urmează a fi respinsă ca neîntemeiată.
94. În conformitate cu art. 385 lit. c), art. 389-390, art. 394 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru,-

d e c i d e :

Se admite cererea de apel declarată de avocatul Chiriac Nicolae în interesul lui Scripnic Dmitrii.

Se casează integral hotărârea Judecătoriei Chişinău (sediul Central) din 2 august 2024, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Scripnic Dmitrii împotriva lui Bargan Serghei cu privire la repararea prejudiciului moral cauzat prin contravenție și compensarea cheltuielilor de judecată și se adoptă o nouă hotărâre, prin care:

Se admite parțial cererea de chemare în judecată înaintată de Scripnic Dmitrii împotriva lui Bargan Serghei cu privire la repararea prejudiciului moral cauzat prin contravenție și compensarea cheltuielilor de judecată.

Se încasează de la Bargan Serghei în beneficul lui Scripnic Dmitrii suma de 2000(două mii lei),00 cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin contravenție și suma de 3000(trei mii),00 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, în rest, cererea de chemare în judecată se respinge ca neîntemeiată.

Decizia este definitivă, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni din data comunicării deciziei integrale.

Președintele completului Ruxanda Pulbere

Judecători Roman Pascari

Constantin Roșca